

MUHANDISLIK

& IQTISODIYOT

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

№12

2025
dekabr

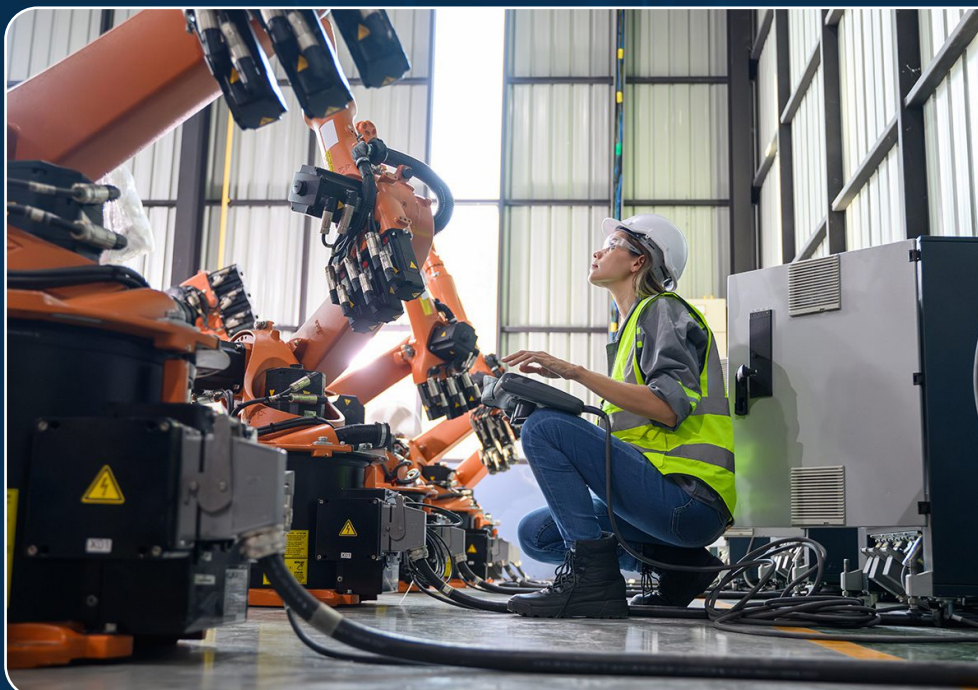

Milliy nashrlar

OAK: <https://oak.uz/pages/4802>

05.00.00 – Texnika fanlari

08.00.00 – Iqtisodiyot fanlar

Google Scholar

OPEN ACCESS

ULRICHSWEB[™]
GLOBAL SERIALS DIRECTORY

Academic
Resource
Index
ResearchBib

ISSN
INTERNATIONAL
STANDARD
SERIAL
NUMBER
INTERNATIONAL CENTRE

CYBERLENINKA

OpenAIRE

ROAD

INDEX
COPERNICUS
INTERNATIONAL

BASE

Crossref

НАУЧНАЯ ЭЛЕКТРОННАЯ
БИБЛИОТЕКА
LIBRARY.RU

ISSN: 3060-463X

РЭУ.РФ
РОССИЙСКИЙ ЭКОНОМИЧЕСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИМЕНИ Г.В. ПЛЕХАНОВА
ТАШКЕНТСКИЙ ФИЛИАЛ

muhandislik **& iqtisodiyot**

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

*Elektron nashr, 772 sahifa.
2025-yil, dekabr*

Bosh muharrir:

Zokirova Nodira Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori, DSc, professor

Bosh muharrir o'rinbosari:

Shakarov Zafar G'afforovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori, PhD, dotsent

Tahrir hay'ati:

Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'z FA akademigi, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Sharipov Kongratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori, professor

Maxkamov Baxtiyor Shuxratovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Shaumarov Said Sanatovich, texnika fanlari doktori, professor

Turayev Bahodir Xatamovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Nasimov Dilmurod Abdulloyevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Allayeva Gulchexra Jalgasovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Arabov Nurali Uralovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Maxmudov Odiljon Xolmirzayevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Xamrayeva Sayyora Nasimovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Bobonazarova Jamila Xolmurodovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Irmatova Aziza Baxromovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Bo'taboyev Mahammadjon To'ychiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Shamshiyeva Nargizaxon Nosirxuja kizi, iqtisodiyot fanlari doktori, professor,

Xolmuxamedov Muhsinjon Murodullayevich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Xodjayeva Nodiraxon Abdurashidovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Amanov Otabek Amankulovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Qurbonov Samandar Pulatovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Zikriyoyev Aziz Sadulloyevich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Tabayev Azamat Zaripbayevich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sxay Lana Aleksandrovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Ismoilova Gulnora Fayzullayevna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Djumaniyazov Umrbek Ilxamovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Kasimova Nargiza Sabitdjanovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Kalanova Moxigul Baxritdinovna, dotsent

Ashurzoda Luiza Muxtarovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sharipov Sardor Begmaxmat o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sharipov Botirali Roxataliyevich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor

Tursunov Ulug'bek Sativoldiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Bauyetdinov Majit Janizaqovich, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti dotsenti, PhD

Botirov Bozorbek Musurmon o'g'li, Texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sultonov Shavkatjon Abdullayevich, Kimyo fanlari doktori, (DSc)

Jo'raeva Malohat Muhammadovna, filologiya fanlari doktori (DSc), professor.

Yusupov Maxamadamin Abduxamidovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi (DSc), professor

muhandislik & iqtisodiyot

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

- 05.01.00 – Axborot texnologiyalari, boshqaruv va kompyuter grafikasi
- 05.01.01 – Muhandislik geometriyasi va kompyuter grafikasi. Audio va video texnologiyalari
- 05.01.02 – Tizimli tahlil, boshqaruv va axborotni qayta ishlash
- 05.01.03 – Informatikaning nazariy asoslari
- 05.01.04 – Hisoblash mashinalari, majmualari va kompyuter tarmoqlarining matematik va dasturiy ta'minoti
- 05.01.05 – Axborotlarni himoyalash usullari va tizimlari. Axborot xavfsizligi
- 05.01.06 – Hisoblash texnikasi va boshqaruv tizimlarining elementlari va qurilmalari
- 05.01.07 – Matematik modellash
- 05.01.11 – Raqamli texnologiyalar va sun'iy intellekt
- 05.02.00 – Mashinasozlik va mashinashunoslik
- 05.02.08 – Yer usti majmualari va uchish apparatlari
- 05.03.02 – Metrologiya va metrologiya ta'minoti
- 05.04.01 – Telekommunikatsiya va kompyuter tizimlari, telekommunikatsiya tarmoqlari va qurilmalari. Axborotlarni taqsimlash
- 05.05.03 – Yorug'lik texnikasi. Maxsus yoritish texnologiyasi
- 05.05.05 – Issiqlik texnikasining nazariy asoslari
- 05.05.06 – Qayta tiklanadigan energiya turlari asosidagi energiya qurilmalari
- 05.06.01 – To'qimachilik va yengil sanoat ishlab chiqarishlari materialshunosligi
- 05.08.03 – Temir yo'l transportini ishlatish
- 05.09.01 – Qurilish konstruksiyalari, bino va inshootlar
- 05.09.04 – Suv ta'minoti. Kanalizatsiya. Suv havzalarini muhofazalovchi qurilish tizimlari
- 10.00.06 – Qiyosiy adabiyotshunoslik, chog'ishtirma tilshunoslik va tarjimashunoslik
- 10.00.04 – Yevropa, Amerika va Avstraliya xalqlari tili va adabiyoti
- 08.00.01 – Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 – Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 – Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 – Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 – Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 – Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 – Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 – Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 – Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 – Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 – Marketing
- 08.00.12 – Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 – Menejment
- 08.00.14 – Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 – Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 – Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 – Turizm va mehmonxona faoliyati

Ma'lumot uchun, OAK

Rayosatining 2024-yil 28-avgustdagi 360/5-son qarori bilan "Dissertatsiyalar asosiy ilmiy natijalarini chop etishga tavsiya etilgan milliy ilmiy nashrlar ro'yxati"ga texnika va iqtisodiyot fanlari bo'yicha "Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali ro'yxatga kiritilgan.

Muassis: "Tadbirkor va ishbilarmon" MChJ

Hamkorlarimiz:

1. Toshkent shahridagi G.V.Plexanov nomidagi Rossiya iqtisodiyot universiteti
2. Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti
3. Toshkent irrigatsiya va qishloq xo'jaligini mexanizatsiyalash muhandislari instituti" milliy tadqiqot universiteti
4. Islom Karimov nomidagi Toshkent davlat texnika universiteti
5. Muhammad al-Xorazmiy nomidagi Toshkent axborot texnologiyalari universiteti
6. Toshkent davlat transport universiteti
7. Toshkent arxitektura-qurilish universiteti
8. Toshkent kimyo-texnologiya universiteti
9. Jizzax politexnika instituti

MUNDARIJA

RASMIY RIVOJLANISH YORDAMI (OFFICIAL DEVELOPMENT ASSISTANCE, ODA) ORQALI O'ZBEKISTONDA DAVLAT MOLIYASINI BOSHQARISH (PUBLIC FINANCIAL MANAGEMENT, PFM) TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH	24
Pulatov Dilshod Haqberdiyevich, Ulug'ova Maftunabonu To'liqinova	
INNOVATIVE TECHNOLOGIES IN LEADING WHEAT-PRODUCING COUNTRIES.....	28
Turayeva Gulizahro	
BLOKCHEYN TIZIMLARI UCHUN XESH FUNKSIYALARNI TANLASH MEZONLARI VA SAMARADORLIK KO'RSATKICHLARI TAHLILI	32
Abduraximov Baxtiyor, Allanov Orif, Turdibekov Baxtiyor	
RIVOJLANGAN DAVLATLAR TAJRIBASI ASOSIDA KICHIK KORXONALARDA ISHLAB CHIQARISHNI SAMARALI TASHKIL ETISH MODELLARI: NAMANGAN VILOYATI MISOLIDA	39
Xonto'rayev Obbosxon Kamolxon o'g'li	
ISSIQLIK AKKUMULYATORINING RAZRYADLANISH JARAYONIDA SUYUQLIK QATLAMLARIDA HARORAT TAQSIMLANISHINING BIR O'LCHOVLI MODEL	43
B.A. Hikmatov, M.S. Mirzayev	
ISLOM MOLIYASI TAMOIYILLARI ASOSIDA YASHIL LOYIHALARNI MOLIYALASHTIRISH IMKONIYATLARI.....	49
Safarova Nasiba Gulmurod qizi	
ПРИМЕНЕНИЕ ИНТЕЛЛЕКТУАЛЬНЫХ СИСТЕМ В ОБУЧЕНИИ СПЕЦИАЛИСТОВ ПО ИНФОРМАЦИОННЫМ ТЕХНОЛОГИЯМ.....	54
Даниярова Улбосын Куатбаевна	
YANGI TURDAGI IKKI QATLAMLI TRIKOTAJ TO'QIMALARI KO'RSATKICHLARINI KOMPLEKS BAHOLASH	58
Ergasheva Rashida Abdug'aniyevna	
HALQALI YIGIRISH MASHINASIDA BURAM UCHBURCHAGINING IP UZILISHIGA BOG'LIQLIGINI TADQIQI.....	62
Soliyev Azizbek Kamoldinovich	
НОВЫЕ ТЕНДЕНЦИИ ТУРИЗМА 2030: СТРАТЕГИЧЕСКИЕ ОРИЕНТИРЫ И РЕКОМЕНДАЦИИ ДЛЯ УЗБЕКИСТАНА	69
Голышева Елена Вячеславовна	
STRATEGIK JARAYONNING MODELLARI	76
Musayeva Dilnoza Dilshatovna	
МАТЕМАТИЧЕСКИЕ МОДЕЛИ ОЦЕНКИ СТОИМОСТИ КВАРТИР В МНОГОЭТАЖНЫХ ДОМАХ.....	81
Уринов Адхамжон Акбарович	
MATERIALLARNI MURAKKAB YASSI TRAEKTORIYALAR BO'YICHA DEFORMASIYALANTIRISHDA PLASTIK DEFORMASIYALANISH JARAYONLARI	88
A.Xakimov, X.Xakimov	
TIJORAT BANKLARI TOMONIDAN LOYIHALARNI ISLOM MOLIYA INSTRUMENTLARI ORQALI MOLIYALASHTIRISH YO'LLARI.....	95
Xaitov Shaxzod Sharipboyevich	
SANOAT KORXONALARINING RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISH CHORA-TADBIRLARINING KETMA KETLIGI	102
Xusanova Maloxat Mengnorovna	
TO'QIMACHILIK KORXONALARIDA LOGISTIKA XARAJATLARI TAHLILI	107
Saidova Kamola Xoshimovna	

OZIQ-OVQAT SANOATINI IQTISODIY RIVOJLANTIRISHDA EKOLOGIK MUAMMOLAR VA ULARNI YECHISHNING METODOLOGIK YONDASHUVLARI	111
Tleuv Niyetulla Raxmanovich	
YUQORI MUSTAHKAM KOMPOZIT ARMATURALARDAN FOYDALANILGAN TEMIRBETON KONSTRUKSIYALARNING YUK KO'TARUVCHANLIGI VA UZOQ MUDDATLI DEFORMATSIYALARINI BAHOLASH	114
Mamajanova Odina Alisher qizi	
KORXONALARDA DAROMADLILIK KO'RSATKICHLARINI BAHOLASHNING ZAMONAVIY YONDASHUVLARI	119
Farog'at Xo'jabekova, Eshankulova Nafisa Komiljon qizi	
TEMIR YO'L INFRATUZILMASIDA YASHIL IQTISODIYOT TAMOYILLARINI QO'LLASH: CSR, ESG VA PRI ASOSIDA BARQAROR RIVOJLANISH STRATEGIYASINI SHAKLLANTIRISH	124
Abduraxmanova Muqaddas Toxtasinovna	
THE ROLE OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE IN OPTIMIZING MARKETING AND EDUCATIONAL PROCESSES IN HIGHER EDUCATION	128
Sadikov Shoxrux Shuhratovich	
BANK FAOLIYATIDA "YASHIL" MOLIYAVIY VOSITALARDAN FOYDALANISHNING NAZARIY ASOSLARI.....	133
Abduraxmonov Alimardon Sodiq o'g'li	
TIJORAT BANKLARI TOMONIDAN LOYIHALARNI ISLOM MOLIYA INSTRUMENTLARI ORQALI MOLIYALASHTIRISH YO'LLARI	139
Xaitov Shaxzod Sharipboyevich	
BOSHQARUV PSIXOLOGIYASIGA DOIR MUAMMOLARNI BARTARAF ETISHNING ZAMONAVIY YO'NALISHLARI	145
Aripov Oybek Abdullayevich	
TADBIRKORLIK SUBYEKTLARIDA INNOVATSIYALARNI JORIY ETISHNING IQTISODIY SAMARALARI	150
Karimov Nodirbek	
УТИЛИЗАЦИЯ ПОБОЧНЫХ ПРОДУКТОВ ПЕРЕРАБОТКИ ХЛОПКА ДЛЯ СИНТЕЗА АНТИКОРРОЗИОННЫХ КОМПОЗИЦИОННЫХ ПОКРЫТИЙ.....	155
Ситмуратов Тулкинбек Сабирбаевич, Баходиров Худайберган Баходир угли	
SANOAT KORXONALARIDA MOLIYAVIY BARQARORLIKNI TA'MINLASHNING METODOLOGIK ASOSLARI.....	163
Ergashev Muhibbek Aslam o'g'li	
O'ZBEKISTON TO'QIMACHILIK SANOATIDA XORIJIY INVESTITSİYALAR SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'NALISHLARI	168
Nazarova A.N.	
АВТОМАТИЗИРОВАННАЯ СИСТЕМА РАСЧЁТА ПОКАЗАТЕЛЕЙ ЭФФЕКТИВНОСТИ СОТРУДНИКОВ ОРГАНИЗАЦИИ	172
Шухратов Мамуржон Шухрат угли	
BLOCKCHIAN, IOT (INTERNET OF THINGS) NING IQTISODIY SOHALARDA QO'LLANISHI	178
Avazov Ergash Xidirberdiyevich	
O'ZBEKISTONDA INVESTITSİYALARNI MOLIYAVIY BOSHQARISHNING JORIY HOLATI VA EKONOMETRIK TAHLILLAR ASOSIDA KELGUSI YILLAR PROGNOZI.....	182
Ismailov Dilshod Anvarjonovich	
QISHLOQ XO'JALIGI KLASSTERLARI MOLIYAVIY HOLATINING NAZARIY JIHATLARI	190
Dildora Yuldasheva	
TURIZM SOHASIDA TRANSPORT XIZMATLARINING HOLATI	194
Xalimov Shaxboz Xalimovich	
MAHALLA BUDJETI VA SOLIQLARNING YIG'ILUVCHANLIGINI OSHIRISH YO'LLARI	200
Abdullayev Zafarbek Safibullayevich	

BUDJET TASHKILOTLARIDA QURILISH-TA'MIRLASH XARAJATLARI HISOBINING USLUBIY JIHATLARI.....	206
<i>Azizova Zilola Lochinovna</i>	
KOSHI – BUNYAKOVSKIY – SHVARS INTEGRAL TENGSIZLIGI VA UNING IQTISODIYOTDAGI ROLI.....	212
<i>Saipnazarov Shaylovbek Aktamovich</i>	
ИНТЕГРАЦИЯ ПРИНЦИПОВ ЦИРКУЛЯРНОЙ ЭКОНОМИКИ В АГРОПРОДОВОЛЬСТВЕННЫЙ СЕКТОР УЗБЕКИСТАНА: ЭКОНОМИЧЕСКАЯ ЭФФЕКТИВНОСТЬ, ПЕРЕРАБОТКА БИОМАССЫ И СТРАТЕГИИ СОКРАЩЕНИЯ ПОСТУБОРОЧНЫХ ПОТЕРЬ	219
<i>Эгамбердиев Хумоюн Хамрокулович</i>	
HOVUZ BALIQCHILIGI XO'JALIKLARIDA REJALASHTIRISHNING MUDDATLARI VA BOSQICHLARI	227
<i>Dosmuratova Shaxista Kengashovna, Menglikulov Bakhtiyor Yusupovich</i>	
O'ZBEKISTON SHAROITIDA KICHIK BIZNESNI QO'LLAB-QUVVATLASH TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH YO'LLARI	233
<i>Ergashev Jamshid Jamoliddinovich</i>	
KON-METALLURGIYA KORXONALARINING KORPORATIV BOSHQARUV TIZIMIDA KPINING O'RNI VA AHAMIYATI.....	237
<i>Ergashov Botirjon Ergashovich</i>	
SANOAT KORXONALARIDA INNOVATSION TEXNOLOGIYALARNI JORIY ETISHNING IQTISODIY SAMARADORLIGI.....	245
<i>Ahmadjanov Ilyosbek</i>	
ACCELERATING SOCIOECONOMIC DEVELOPMENT IN RURAL AREAS THROUGH DIGITAL TECHNOLOGIES: A COMPREHENSIVE ANALYSIS	250
<i>O.Q. Xudayberdiyeva, Z.B. Negmatullayeva</i>	
ISSIQXONALARDAN FOYDALANISHNING OZIY-OVQAT XAVFSIZLIGIGA TA'SIRI BO'YICHA MUAMMONI ASOSLASH VA UNING MILLIY MANFAATLARGA ALOQADORLIGINI ANIQLASH.....	256
<i>Otavullaev Sukhrob Sa'dullo o'g'li</i>	
NAMANGAN VILOYATIDA DON MAHSULOTLARI NARXLARINI SHAKLLANTIRISHDA BOZOR TAJRIBASI	260
<i>Bahriddinov Jahongirbek Ravshanjon o'g'li</i>	
RAQAMLI IQTISODIYOTGA O'TISHNING JAHON TAJRIBASI: MUAMMO VA ISTIQBOL	264
<i>Mamadaliyev Akmaljon</i>	
ПОВЫШЕНИЕ СОЦИАЛЬНОЙ ЗНАЧИМОСТИ НАЛОГОВ В НОВОЙ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ СИТУАЦИИ.....	269
<i>Зайналов Джахонгир Расулович</i>	
FARG'ONA VODIYSIDA KICHIK BIZNES VA TADBIRKORLIK SUBYEKTLARI FAOLIYATINI RIVOJLANTIRISHNING HUDUDIIY XUSUSIYATLARI	274
<i>Murodxiyeva Feruza Majidovna</i>	
TOG' VA TOG'OLDI HUDUDLARIDA IQLIM O'ZGARISHI SHAROITIDA QISHLOQ XO'JALIGI BARQARORLIGINI TA'MINLASH STRATEGIYALARI.....	280
<i>Abduliyeva Gulshan Maxmudovna</i>	
LABOR MIGRATION IN UZBEKISTAN: SOCIO-ECONOMIC TRENDS AND DEVELOPMENT PROSPECTS	285
<i>Razakova Barno Sayfiyeva</i>	
U-NET BASED POLYP SEGMENTATION ON KVASIR-SEG DATASET: PERFORMANCE EVALUATION AND COMPARISON WITH STATE-OF-THE-ART METHODS	289
<i>Mukhriddin Arabboev, Shohruh Begmatov, Sukhrob Bobojanov</i>	

IQTISODIYOT TARMOQLARI VA SOHALARI RIVOJLANISHIDA SUN'IIY INTELLEKTDAN FOYDALANISH MASALALARI	300
<i>Davletov Islambek Xalikovich, Normirzayev Ulmasjon Muzaffarjon o'g'li</i>	
IQTISODIYOTDA SAMARALI RAQOBAT MUHITINI SHAKLLANTIRISH SHART-SHAROITLARI VA OMILLARI	304
<i>Karimova Iroda Abdusattarovna</i>	
"MENING MAKTABIM" LOYIHASINI OMMALASHTIRISH BO'YICHA XORIJIY MAMLAKATLAR TAJRIBASI	311
<i>Dilshod Pulatov, Xamidaxon Akbarova, Dildora Mirzayeva</i>	
ISSUES OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT IN THE EDUCATION MARKET	320
<i>Inomiddin Imomov</i>	
СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ МЕТОДА ОЦЕНКИ ИННОВАЦИОННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ С УЧЕТОМ СТЕПЕНИ НОВИЗНЫ И ЭФФЕКТОВ	324
<i>Алиева Эльнара Аметовна</i>	
ИНТЕГРАЦИЯ ЦИФРОВЫХ БИЗНЕС-МОДЕЛЕЙ В СИСТЕМУ КОНКУРЕНТНЫХ ПРЕИМУЩЕСТВ ПРЕДПРИЯТИЙ В УЗБЕКИСТАНЕ	331
<i>Назарова Гулчехра Нурмуханбетовна</i>	
ECONOMIC GROWTH: THEORETICAL AND PRACTICAL ASPECT	336
<i>Bustonov Mansurjon Mardonakulovich</i>	
AGROKLASTERDAGI XO'JALIK YURITUVCHI SUBYEKTLAR O'RTASIDAGI O'ZARO ALOQALAR MEKANIZMINING BUGUNGI HOLATI	342
<i>Xaydarov Sardor Komil o'g'li</i>	
SIMSIZ ALOQA TEXNOLOGIYALARI YORDAMIDA TEMIR YO'L STANSIYALARIDA POYEZDLAR HARAKATINI TASHKIL ETISH	350
<i>Joniqulov Egamberdi Shavkat o'g'li</i>	
GENDER SIYOSATI VA DEMOGRAFIK O'SISHNING INSON KAPITALIGA TA'SIRI	357
<i>Ruzmetova Gulira'no Atabekovna</i>	
СОСТОЯНИЕ ВИТАМИННО-МИНЕРАЛЬНОГО ОБМЕНА (ВИТАМИН D, КАЛЬЦИЙ, МАГНИЙ, ФОСФОР) У ДЕТЕЙ РАННЕГО ВОЗРАСТА С ОСТРОЙ ПНЕВМОНИЕЙ НА ФОНЕ ВЕГЕТАТИВНЫХ ДИСФУНКЦИЙ	364
<i>Абдурахмонов Жасур Нематович, Шарипова Олия Аскаровна, Бахронов Шерзод Самиевич</i>	
YASHIL IQTISODIYOTNING MOHIYATI VA TARKIBIY TUZILISHI	373
<i>Kalandarova Elnura Muzaffar qizi</i>	
ОСНОВНЫЕ НАПРАВЛЕНИЯ ОЦЕНКИ ФИНАНСОВОЙ УСТОЙЧИВОСТИ АО ХУДУДГАЗТАЪМИНОТ	377
<i>Хусанов Дурбек Нишанович</i>	
ТЕМИР YO'L TRANSPORTIDA NAZORAT GABARIT QURILMALARINING ZAMONAVIY HOLATI, TAHLILI VA HARAKAT TAKRIBI GABARITLARINI ANIQLASH USULINI TAKOMILLASHTIRISH	384
<i>Xidirov Erkin Irgashovich</i>	
QISHLOQ XO'JALIGIDA SUV RESURSLARIDAN FOYDALANISH VA SAMARALI TAQSIMLASHDA RIVOJLANGAN XORIJIY MAMLAKATLAR TAJRIBALARI	391
<i>Amanbaev Amanali Ortazbaevich</i>	
GLOBAL DARAJADA FAOLIYAT YURITADIGAN BRONLASH TIZIMLARINING ILG'OR XORIY TAJRIBALARI	396
<i>Ismatillaeva Sitara Sayfidin qizi</i>	
DAVLAT-XUSUSIY SHERIKLIGI ASOSIDA INFRATUZILMA LOYIHALARNI MOLIYALASHTIRISHNING NORMATIV-HUQUQIY ASOSLARI	403
<i>Akmal Shodiyev</i>	
QISHLOQ XO'JALIGI MAHSULOTLARI ISHLAB CHIQUVCHI KORXONALARDA LIZING MUNOSABATLARI HISOBİ	408
<i>Inamov Abdusalom Muhamadovich, Inomov Sardor Abdusalomovich, Inomov Hasanboy Abdusalom o'g'li</i>	

O'TKIR BRONXOLIT BILAN KASALLANGAN BOLALARDA KATAMNEZNING EKOLOGIK OMILLAR TA'SIRIDA UZIGA XOS KECHISHI.....	412
Azimova Kamola Talatovna	
THEORETICAL ASPECTS OF STUDYING CONCEPTS RELATED TO YOUTH TOURISM	416
Norboyev Allayor Ismoilovich, Mansurova Zebuniso Abdurashidovna	
THE ESSENTIAL STRATEGIES WAYS OF SERICULTURE INDUSTRY OF THE REPUBLIC OF UZBEKISTAN.....	420
Khojimatov Ravshanbek Rasuljonovich	
BLENDED LEARNING PLATFORMASI KANSEPSIYASI, ARXITEKTURASI VA FUNKSIONAL TUZILMASI.....	425
Qobulova Madina Tuxbatillo qizi, Mirzaaxmedov Muxammadbobur Karimberdiyevich	
ASALARICHILIKNI RIVOJLANTIRISHNING AHOLI DAROMADLARI VA FAROVONLIGIGA TA'SIRI: IQTISODIY TAHLIL VA EKONOMETRIK BAHOLASH	430
Kuanishbay Berdimuratov	
MARKETING EKOTIZIMINI SHAKLLANTIRISHGA OID XORIJIY YONDASHUVLAR TAHLILI	434
Sobirov Azizbek Avazbekovich	
УЧЕТНО-АНАЛИТИЧЕСКОЕ ОБЕСПЕЧЕНИЕ УПРАВЛЕНИЯ ДЕНЕЖНЫМИ ПОТОКАМИ ОРГАНИЗАЦИИ	443
Бабахонов Бабуржон Шухрат угли	
KICHIK BIZNES SUBYEKTLARIGA SOLIQ IMTIYOZLARINI QO'LLASH MASALALARI.....	449
Ibroximov Muxammadjon Abdullajanovich	
QISHLOQ XO'JALIGIDA LOGISTIKA BOSHQARUVINING RAQAMLI MODEL VA UNING SAMARADORLIGI	453
Olimova Bahora Shuxratovna	
СУЩНОСТЬ И ЭКОНОМИЧЕСКОЕ СОДЕРЖАНИЕ ФИНАНСОВЫХ РЕЗУЛЬТАТОВ ПРЕДПРИЯТИЯ.....	463
Муминходжаева Дилноза Рамизовна	
ИННОВАЦИОННЫЕ МЕТОДЫ УПРАВЛЕНИЯ ФИНАНСОВЫМИ РИСКАМИ В СЕЛЬСКОМ ХОЗЯЙСТВЕ НА ОСНОВЕ ЦИФРОВЫХ ТЕХНОЛОГИЙ И АНАЛИТИЧЕСКИХ ПЛАТФОРМ	468
Дурманов Акмал Шаймарданович	
УПРАВЛЕНИЕ ИННОВАЦИОННЫМ РАЗВИТИЕМ СОЦИАЛЬНОГО СЕКТОРА ЭКОНОМИКИ: ВЫЗОВЫ И НАПРАВЛЕНИЯ РЕФОРМ В СФЕРЕ ОБРАЗОВАНИЯ И ЗДРАВООХРАНЕНИЯ УЗБЕКИСТАНА.....	477
Холмуратов Джахонгир Салимбек угли	
O'ZBEKISTONDA XORIJIY INVESTITSİYALARNI JALB ETISHDA TIJORAT BANKLARINING ROLI.....	483
Yuldashev Erkin Xusanovich	
MINTAQAVIY INVESTITSIYA-INNOVASION JARAYONLARGA TA'SIR ETUVCHI OMILLAR	489
Xamrayev Quvvat Iskandarovich	
AGROKLAFTERLARDA ICHKI SOTISH JARAYONIDA TRANSFERT BAHOLARNI BELGILASH USULLARINI TAKOMILLASHTIRISH	495
Eshmuradov Ulug'bek Tashmuratovich	
INTERNATIONAL EXPERIENCE IN THE DEVELOPMENT OF MICE TOURISM AND ITS ADAPTATION TO THE CONDITIONS OF THE REPUBLIC OF UZBEKISTAN.....	501
Ilkhomova Gulnoza Zayniddin kizi	
MUHANDISLIK KONSTRUKSIYALARIDA MURAKKAB SIRT LARNI CHIZMA GEOMETRIYA YORDAMIDA TAHLIL QILISH.....	507
Qutbtiddinov Hikmatillo Qudratillo o'g'li	
TADBIRKORLIKNI QO'LLAB-QUVVATLASHNING ZAMONAVIY MEXANIZMLARI VA ULARNING IQTISODIY RIVOJLANISHGA TA'SIRI	512
Umarova Munira Muxitdinovna	

JINDA ARRALI SILINDR TISHLARIDAN TOLANI AJRATISH JARAYONINI HAVO OQIMI ASOSIDA OPTIMALLASHTIRUVCHI ENERGIYA TEJAMKOR QURILMANI MODELLASHTIRISH.....	516
Mirzakarimov Mirsharofiddin Mirzaabdurahimovich	
TADBIRKORLIK SUBYEKTLARI TOMONIDAN ISHLAB CHIQUARILGAN MAHSULOTLARNI XORIJGA EKSPORT QILISH MEKANIZMLARI	524
Matkarimov Anvar Tajimatovich	
MUHANDISLIK KONSTRUKSIYALARIDA MURAKKAB SIRTLARNI CHIZMA GEOMETRIYA YORDAMIDA TAHLIL QILISH	528
Qutbtiddinov Hikmatillo Qudratillo o'g'li	
SOLIQ TO'LOVCHILAR FAOLIYATINI SOLIQ NAZORATINI AMALGA OSHIRISHNING NAZARIY ASOSLARI	533
Ismailov Bobir Salomovich	
QISHLOQ XO'JALIK KORXONALARIDA KAPITAL QO'YILMALAR XUSUSIYATLARI VA ULAR AUDITINI TAKOMILLASHTIRISH	540
Baxriyev Muxiddin Sheraliyevich	
QISHLOQ XO'JALIK KORXONALARIDA ASOSIY VOSITALAR VA ULAR BUXGALTERIYA HISOBINING XUSUSIYATLARI.....	545
Fayzullayev Murodjon Nematulayevich	
O'ZBEKISTONDA KLASSTER IQTISODIYOTI: INVESTITSİYALAR, EKSPORT VA SANOAT ISHLAB CHIQUARISHINING ZAMONAVIY TENDENSIYALARI (2022-2024-YILLAR KESIMIDA).....	550
O'rinboyev Ulug'bek Otabekovich, Jabbarov Majidbek Erzodovich, Ruzmetova Gulira'no Atabekovna	
GLOBAL YASHIL IQTISODIYOT SHAROITIDA XIZMAT KO'RSATISH SOHASINI SAMARADORLIGINI BAHOLASHDA EKOLOGIK, IJTIMOY-IQTISODIY OMILLARNING TAHLILI	556
M.M.Muminova	
RAQAMLI TRANSFORMATSIYA VA SMART TURIZM SHAROITIDA TURIZM INFRATUZILMASINI RIVOJLANTIRISHNING XORIJIY TAJRIBASI VA O'ZBEKISTON ISTIQBOLLARI	565
Najmidinov Azizbek Bahrom o'g'li	
ТЕКУЩИЕ УГРОЗЫ И ВЫЗОВЫ, СВЯЗАННЫЕ С МИГРАЦИОННЫМИ КРИЗИСАМИ	571
Бегматов Хусанбек	
ELEKTRON TIJORAT SEKTORI UCHUN ONLAYN REKLAMA SAMARADORLIGINI BAHOLASH	575
Rajabova Dilbar Ixtiyor qizi	
RAQAMLI TRANSFORMATSIYA SHAROITIDA O'ZBEKISTON MEVA-SABZAVOTCHILIK SOHASIDA MAHSULOT YETISHTIRISHDAN TORTIB UNI BOZORGA CHIQUARISHGACHA BO'LGAN JARAYONDA NEYROMARKETING TEXNOLOGIYALARINI QO'LLASHNING NAZARIY VA AMALIY JIHATLARI	582
Sadiy Shukrillo Asatillo o'g'li	
YOSH TADBIRKORLAR FAOLIYATIDA INNOVATSION G'OYALARNING AMALIY AHAMIYATI	590
Ergashev Oybek Xaydaraliyevich	
ТЕХНОЛОГИЯ НЕТРАДИЦИОННОГО СБАЛАНСИРОВАННОГО КОМБИКОРМА, С ОБОГАЩЕННЫМ БЕЛКОМ И ФЕРМЕНТАМИ СОСТАВОМ ИЗ ГРИБКА PLEUROTUS OSTREATUS.....	594
Ниезов Хусан Ниез угли	
MINTAQAVIY RIVOJLANISH INDIKATOR TIZIMINING AHAMIYATI	601
Turdiyev Ulug'bek Qayumovich	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA EKSPORTNI RAG'BATLANTIRISH BO'YICHA DAVLAT SIYOSATI	608
Abdug'aniyev Murodjon Shavkat o'g'li	
TO'QIMACHILIK KORXONALARINING RAQOBATBARDOSHLIGINI BOSHQARISH JARAYONI VA TIZIMI	612
Xonkeldiyeva Komilaxon Ravshanjon qizi	

SPORT SANOATINING INNOVATSION RIVOJLANISHIGA OID XORIJIY TAJRIBALAR TAHLILI.....	616
Xamraqulov Ixtiyor Baxtiyorovich	
MARKAZLASHTIRILGAN DISPETCHERLIK TIZIMIDA POEZDLAR HARAKATI XAVFSIZLIGINI TA'MINLASHDA AVTOMATLAR NAZARIYASIGA ASOSLANGAN INTEGRATSIYALASHGAN MATEMATIK MODEL.....	620
Muhiddinov Obidjon Omonjon o'g'li	
ПРОЦЕНТНЫЙ РИСК ПО КРЕДИТАМ: АНАЛИЗ, ОЦЕНКА И УПРАВЛЕНИЕ.....	627
Абдуллаев Шахобиддин Шамсиддинович	
REDUCTION OF GREENHOUSE GAS EMISSIONS: EMISSION QUOTAS OR MANDATORY CONTROL TECHNOLOGIES	633
Bobonov Doston Abdumo'min o'g'li, Qozoqboyev Jasur Abduvali o'g'li	
AYOLLAR TADBIRKORLIK FAOLIYATINI BAHOLASH METODOLOGIYASINI TAKOMILLASHTIRISH (NAMANGAN VILOYATI MISOLIDA).....	637
Raximova Moxigul Isroiljonovna	
ПОЛУЧЕНИЕ СТОМАТОЛОГИЧЕСКОГО ЦЕМЕНТА С ИСПОЛЬЗОВАНИЕМ ВОЗОБНОВЛЯЕМЫХ ИСТОЧНИКОВ ЭНЕРГИИ.....	643
Арипова Мастура Хикматовна, Ташбаев Джахангир Назим угли	
МОДЕЛИРОВАНИЕ ПРОМЫШЛЕННЫХ ГОРЕЛОК И ИССЛЕДОВАНИЕ ИХ ТЕПЛОВОЙ НАГРУЗКИ	652
Ражабов Азамат Тоирович	
QISHLOQ XO'JALIK TEXNIKALARI MARKETINGI VA UNING SAMARADORLIK KO'RSATKICHLARI.....	658
Xolmirzayev Bobur Mansurovich	
ПРИМЕНЕНИЕ СУБСИДИАРНОЙ ОТВЕТСТВЕННОСТИ НА ДОСУДЕБНОЙ СТАДИИ АНКРОТСТВА: ЗАРУБЕЖНЫЙ ОПЫТ И ВОЗМОЖНОСТИ ВНЕДРЕНИЯ В УЗБЕКИСТАНЕ	663
Хамзина Динара Рашатовна	
YASHIL REKREATIONS TURIZM KONSEPSIYASINI JORIY ETISHNING ILMIY-AMALIY JIHATLARI.....	669
Baxriyeva Zarina Nasimovna	
KORXONALARDA DIVERSIFIKATSIYA SIYOSATINI SHAKLLANTIRISHDA IQTISODIY MEXANIZMLARINING O'RNI	672
Mirzarayimova Feruza Zokirjon qizi, Levakov Izzatulla Nematillayevich	
QALINLIGI 2 MM BO'LGAN TASMALI LISTLARNI SOVUQ HOLATDA PROKATLASH TEXNOLOGIK JARAYONINI ISHLAB CHIQISH	679
Yusupov Abdulaziz Abdullajanovich, Saydumarov Botir Muradovich, Arslonov Asadbek G'aybulla o'g'li	
HUDUDIIY TARMOQLANGAN AVTOMOBIL YO'LLARI MUHANDISLIK INSHOOTLARI KOMPLEKSINI LOYIHALASH VA QURISH JARAYONLARINI MODELLASHTIRISH.....	682
Zikrayev Akmaljon Alimovich	
TIJORAT BANKLARI FAOLIYATIDA DAROMADLARNI OSHIRISH YO'LLARI.....	688
Ostonaqulova Gulchehraxon Muhammadyoqub qizi	
"MIKROSIMULYATSION MODELLAR" VA ULAR YORDAMIDA IQTISODIY SIYOSATGA OID QARORLARNING TADBIRKORLIK SUBYEKTLARIGA TA'SIRINI BAHOLASHDAGI AHAMIYATI.....	694
Mualliflar Pulatov Dilshod Xaqberdiyevich, Raxmonov Doniyor Ixtiyorjon o'g'li, Ortiqova Niginabonu Alisher qizi, Raxmonov Jo'rabek Hamroyevich	
MINTAQADA SANOAT KORXONALARI TUZILMAVIY KO'RSATKICHLAR TIZIMI VA TAMOIYILLARI.....	702
Jabborov Elbek Erkin o'g'li	
MOLIYAVIY REJALASHTIRISH VA TARTIBGA SOLISH	707
Sharoxmatov Abduraxim Abdulamitovich	

SMART SOATLAR YORDAMIDA BEMORLAR SALOMATLIGINI NAZORAT QILISH.....	712
<i>Alimqulov Nurmuhammad Muqumjon o'g'li, Eraliyev Humoyun Ma'mirjon o'g'li, Madaminova Mahliyo Bahodirjon qizi</i>	
PENSIYA JAMG'ARMASI FAOLIYATINI TARTIBGA SOLISHDA DAVLATNING ROLI	718
<i>Sherjonov Doniyor Sapparbayevich</i>	
TOG'-KON SANOATI KORXONALARIDA BARQAROR RIVOJLANISH IMKONIYATLARINI BAHOLASH.....	722
<i>Karimov Ma'ruf Ixtiyorovich</i>	
MINTAQA IQTISODIYOTINI RIVOJLANTIRISHDA ISLOM MOLIYASINING AHAMIYATI	726
<i>Sultonov Baxtiyor Baxodirovich</i>	
UCH FAZALI IKKI CHULG'AMLI MOYLI TRANSFORMATORLARNING ISSIQLIK HISOBINI MODELLASHTIRISH VA TADQIQ QILISH	731
<i>Taniyev Mirzoxid Xurramovich, Bekishev Allabergen Yergashevich, Omonboyev Dilrux Nuraddin o'g'li</i>	
ERKIN IQTISODIY ZONALARNING RIVOJLANISHI BOSQICHLARI	736
<i>Mamadiyev Elyor Akmalovich, Sharipov K. A.</i>	
MOLIYAVIY INKLYUZIYANING IJTIMOIIY TABAQALANISHGA TA'SIRINING NAZARIY JIHATLARI.....	740
<i>Adashaliyev Baxtiyorjon Valisher o'g'li</i>	
ВОПРОСЫ ТРАНСФОРМАЦИИ БУХГАЛТЕРСКОГО УЧЁТА ОСНОВНЫХ СРЕДСТВ К МЕЖДУНАРОДНЫМ СТАНДАРТАМ БУХГАЛТЕРСКОГО УЧЁТА	746
<i>Муҳидинов Аюббек Нуритдинович</i>	
РОЛЬ КОЛЛЕКТОРНО-ДРЕНАЖНЫХ СИСТЕМ В СЕЛЬСКОМ ХОЗЯЙСТВЕ	753
<i>Жангабаев Данияр Мансурович, Хожамуратова Роза Тажимуратовна</i>	
ASSESSMENT OF ESG INDICES OF PRESTIGIOUS HOTELS IN UZBEKISTAN	759
<i>Saidova Madina Xayrullo qizi</i>	
FISKAL SIYOSATDA MAHALLIY BYUDJETLAR MUSTAQILLIGINI OSHIRISHNING MOLIYAVIY INSTRUMENTLARI	765
<i>Muxitdinov Sidikxo'ja Akobirxo'ja o'g'li</i>	

FISKAL SIYOSATDA MAHALLIY BYUDJETLAR MUSTAQILLIGINI OSHIRISHNING MOLIYAVIY INSTRUMENTLARI

Muxitdinov Sidikxo'ja Akobirxo'ja o'g'li

Tashkent International University, mustaqil izlanuvchi,

Email: mukhitdinov21@mail.ru

ORCID: 0009-0000-9327-7161

Annotatsiya. Ushbu maqolada fiskal siyosat doirasida mahalliy budjetlar mustaqilligini oshirishda qo'llaniladigan moliyaviy instrumentlar tizimi ilmiy jihatdan tahlil qilinadi. Tadqiqotda mahalliy budjetlarning daromad manbalarini kengaytirish, soliq vakolatlarini qayta taqsimlash, budjetlararo transfertlar mexanizmini takomillashtirish hamda mahalliy moliyaviy boshqaruv samaradorligini oshirish masalalari ko'rib chiqiladi. Nazariy tahlil va amaliy ma'lumotlar asosida mahalliy budjetlar mustaqilligini ta'minlashga qaratilgan moliyaviy instrumentlarning iqtisodiy ahamiyati baholanadi. Tadqiqot natijalari mahalliy moliya tizimini mustahkamlash, hududiy iqtisodiy rivojlanishni rag'batlantirish va fiskal barqarorlikni ta'minlashda amaliy ahamiyatga ega bo'lib, davlat budjet siyosatida qo'llash imkoniyatiga ega.

Kalit so'zlar: mahalliy budjetlar, fiskal siyosat, moliyaviy instrumentlar, budjet mustaqilligi, soliq vakolatlari, budjetlararo transfertlar, daromad bazasi, fiskal desentralizatsiya, mahalliy moliya, hududiy rivojlanish, budjet siyosati, moliyaviy barqarorlik.

Abstract. This article analyzes financial instruments aimed at increasing the independence of local budgets within the framework of fiscal policy. The study examines mechanisms for strengthening local revenue bases, redistributing tax authority, improving intergovernmental transfer systems, and enhancing the efficiency of local financial management. Using theoretical analysis and practical data, the economic significance of financial instruments designed to ensure local budget autonomy is assessed. The results demonstrate that effective fiscal instruments contribute to strengthening local finance systems, promoting regional economic development, and ensuring fiscal sustainability. The findings can be applied in shaping public fiscal policy and improving the efficiency of intergovernmental fiscal relations.

Keywords: local budgets, fiscal policy, financial instruments, budget independence, tax authority, intergovernmental transfers, revenue base, fiscal decentralization, local finance, regional development, budget policy, fiscal sustainability.

Аннотация. В статье рассматриваются финансовые инструменты повышения самостоятельности местных бюджетов в системе фискальной политики. В исследовании анализируются вопросы расширения доходной базы местных бюджетов, перераспределения налоговых полномочий, совершенствования механизмов межбюджетных трансфертов и повышения эффективности местного финансового управления. На основе теоретического анализа и практических данных оценивается экономическая роль финансовых инструментов в обеспечении бюджетной самостоятельности. Полученные результаты имеют практическое значение для укрепления местных финансов, стимулирования регионального развития и обеспечения фискальной устойчивости.

Ключевые слова: местные бюджеты, фискальная политика, финансовые инструменты, бюджетная самостоятельность, налоговые полномочия, межбюджетные трансферты, доходная база, фискальная децентрализация, местные финансы, региональное развитие, бюджетная политика, фискальная устойчивость.

KIRISH

Zamonaviy fiskal siyosat sharoitida mahalliy budjetlar mustaqilligini ta'minlash masalasi davlat moliyasini boshqarish tizimining muhim yo'nalishlaridan biri hisoblanadi. Mahalliy budjetlarning moliyaviy mustaqilligi hududlarning ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanish darajasi, mahalliy hokimiyat organlarining moliyaviy imkoniyatlari hamda aholining ehtiyojlarini qondirish darajasi bilan bevosita bog'liqdir. Markazlashgan budjet tizimi sharoitida mahalliy darajadagi moliyaviy resurslarning yetarli emasligi hududiy nomutanosibliklarning kuchayishiga olib kelishi mumkin. Shu bois, fiskal siyosat doirasida mahalliy budjetlar mustaqilligini oshirishga qaratilgan moliyaviy instrumentlarni takomillashtirish dolzarb ilmiy va amaliy masala sifatida namoyon bo'lmoqda.

Mahalliy budjetlar mustaqilligi, avvalo, ularning barqaror va yetarli daromad bazasiga ega bo'lishi bilan belgilanadi. Daromad manbalarining cheklanganligi yoki yuqori darajada markazlashuvi mahalliy budjetlarning

budjetlararo transfertlarga qaramligini kuchaytiradi. Natijada mahalliy hokimiyat organlarining moliyaviy tashabbuskorligi pasayadi hamda hududiy rivojlanish bo'yicha mustaqil qarorlar qabul qilish imkoniyatlari cheklanadi. Xalqaro tajriba shuni ko'rsatadiki, fiskal desentralizatsiya jarayonlari samarali amalga oshirilgan mamlakatlarda mahalliy budjetlar iqtisodiy faollikni rag'batlantirish va hududiy rivojlanishni ta'minlashda muhim rol o'ynaydi.

O'zbekiston Respublikasida ham so'nggi yillarda fiskal siyosatni takomillashtirish va mahalliy budjetlar rolini kuchaytirishga alohida e'tibor qaratilmoqda. Jumladan, O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 29-dekabrda PF-6129-son Farmonida budjet tizimini isloh qilish, mahalliy budjetlarning daromad bazasini mustahkamlash va ularning moliyaviy mustaqilligini oshirish vazifalari belgilangan. Mazkur hujjatda hududlarning moliyaviy salohiyatini oshirish, soliq tushumlarining bir qismini joylarda qoldirish hamda budjetlararo munosabatlarni qayta ko'rib chiqish zarurligi ta'kidlangan.

Shuningdek, Prezidentning 2022-yil 28-yanvardagi PF-60-son Farmoni – "2022-2026-yillarga mo'ljallangan Yangi O'zbekistonning taraqqiyot strategiyasi"da mahalliy budjetlar mustaqilligini kuchaytirish, hududlarning o'z daromad manbalarini kengaytirish va fiskal boshqaruv samaradorligini oshirish ustuvor yo'nalishlardan biri sifatida belgilangan. Mazkur strategiyada budjetlararo transfertlar tizimini takomillashtirish, subsidiya va dotatsiyalarni bosqichma-bosqich qisqartirish hamda hududiy tashabbuslarni qo'llab-quvvatlash orqali mahalliy moliyaviy barqarorlikni ta'minlash masalalari ilgari surilgan.

Fiskal siyosat doirasida mahalliy budjetlar mustaqilligini oshirishda bir qator moliyaviy instrumentlar muhim ahamiyatga ega. Ularga soliq vakolatlarini qayta taqsimlash, mahalliy soliqlar va yig'implarning rolini oshirish, normativ ajratmalar mexanizmini takomillashtirish, budjetlararo transfertlarning shaffof va rag'batlantiruvchi modelini joriy etish hamda mahalliy qarz instrumentlaridan samarali foydalanish kiradi. Ushbu instrumentlarning to'g'ri qo'llanilishi hududlarning moliyaviy barqarorligini mustahkamlash bilan birga, mahalliy boshqaruv organlarining mas'uliyatini ham oshiradi.

Bundan tashqari, O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2023-yil 11-sentabrda PF-158-son Farmoni bilan tasdiqlangan "O'zbekiston-2030" strategiyasida fiskal barqarorlikni ta'minlash, hududlar moliyaviy mustaqilligini oshirish va davlat moliyasini samarali boshqarish masalalariga alohida urg'u berilgan. Ushbu hujjatda mahalliy budjetlar daromadlarini oshirishda iqtisodiy faollikni rag'batlantiruvchi moliyaviy instrumentlarni keng joriy etish zarurligi qayd etilgan.

Shu nuqtayi nazardan, mazkur maqolaning asosiy maqsadi fiskal siyosat doirasida mahalliy budjetlar mustaqilligini oshirishga xizmat qiluvchi moliyaviy instrumentlarni nazariy va amaliy jihatdan tahlil qilishdan iborat. Tadqiqot davomida mahalliy budjetlarning daromad bazasini mustahkamlash mexanizmlari, budjetlararo munosabatlar hamda fiskal instrumentlarning iqtisodiy samaradorligi baholanadi. Olingan natijalar hududiy moliya tizimini takomillashtirish va davlat fiskal siyosatini yanada samarali amalga oshirishda muhim amaliy ahamiyat kasb etadi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Mahalliy budjetlar mustaqilligini ta'minlash va oshirish masalasi fiskal siyosat hamda davlat moliyasini boshqarish nazariyasida muhim o'rin egallaydi. Ilmiy adabiyotlarda ushbu tushuncha ko'pincha fiskal desentralizatsiya, budjetlararo munosabatlar va hududiy moliyaviy barqarorlik bilan uzviy bog'liq holda talqin qilinadi. Zamonaviy tadqiqotlarda mahalliy budjetlar mustaqilligi nafaqat daromad manbalarining hajmi, balki mahalliy hokimiyat organlarining moliyaviy qarorlar qabul qilish vakolatlari va mas'uliyati bilan ham izohlanadi.

Xorijiy iqtisodiy adabiyotlarda fiskal desentralizatsiya mahalliy budjetlar mustaqilligini oshirishning asosiy institutsional mexanizmi sifatida qaraladi. Jumladan, Oates (1972) fiskal federalizm nazariyasida mahalliy darajadagi moliyaviy vakolatlarni kengaytirish hududiy resurslardan samarali foydalanish hamda jamoat xizmatlari sifatini oshirishga xizmat qilishini ta'kidlaydi. Uning fikricha, markazlashgan budjet tizimiga nisbatan desentralizatsiyalashgan tizim mahalliy ehtiyojlarga nisbatan moslashuvchanroq hisoblanadi.

Musgrave va Musgrave (1989) fiskal siyosatning taqsimlovchi va barqarorlashtiruvchi funksiyalari doirasida mahalliy budjetlar mustaqilligini baholab, soliq vakolatlarini hududlar o'rtasida oqilona taqsimlash fiskal samaradorlikni oshirishini qayd etadi. Mualliflar mahalliy soliqlar ulushining ortishi hududlarning moliyaviy javobgarligini kuchaytirishini alohida ta'kidlaydi.

Xalqaro tashkilotlar tadqiqotlarida ham mahalliy budjetlar mustaqilligi masalasi keng yoritilgan. Jahon banki (World Bank, 2019) hisobotlarida budjetlararo transfertlar tizimini rag'batlantiruvchi model asosida shakllantirish mahalliy budjetlarning transfertlarga qaramligini kamaytirishini ko'rsatadi. OECD (2020) tadqiqotlarida esa mahalliy daromad bazasini mustahkamlash fiskal barqarorlikni ta'minlashning muhim sharti sifatida baholanadi.

Rossiya va MDH mamlakatlari tajribasini tahlil qilgan Tixomirov (2018) mahalliy budjetlar mustaqilligini oshirishda normativ ajratmalar hamda soliq tushumlarining bir qismini joylarda qoldirish mexanizmlarining ahamiyatini asoslab beradi. Uning tadqiqotlari hududiy moliyaviy tengsizliklarni kamaytirishda budjetlararo transfertlarning rolini empirik jihatdan tasdiqlaydi.

O'zbekistonlik olimlar tomonidan ham mahalliy budjetlar mustaqilligiga oid qator ilmiy izlanishlar olib borilgan. Jumladan, Axmedov (2021) mahalliy budjetlar daromad bazasini mustahkamlash orqali hududiy moliyaviy barqarorlikka erishish masalalarini tahlil qilib, mahalliy soliqlar va yig'imlar ulushining oshirilishi mahalliy boshqaruv samaradorligini kuchaytirishini ta'kidlaydi.

Hakimov (2022) O'zbekiston sharoitida budjetlararo munosabatlarni takomillashtirish masalasiga e'tibor qaratib, transfertlarning yuqori ulushi mahalliy budjetlarning moliyaviy mustaqilligini cheklashini qayd etadi. Uning fikricha, subsidiya va dotatsiyalar o'rniga rag'batlantiruvchi transfert mexanizmlarini joriy etish maqsadga muvofiqdir.

Mirzayev (2023) tadqiqotlarida fiskal siyosatda mahalliy budjetlar mustaqilligini oshirish hududiy iqtisodiy rivojlanish bilan bevosita bog'liqligi ko'rsatib berilgan. Muallif mahalliy budjetlar daromadlarining o'sishi hududlarda investitsion muhitni yaxshilashga xizmat qilishini asoslaydi.

Shuningdek, G'aniyev (2024) mahalliy budjetlar moliyaviy mustaqilligini baholash uchun ko'rsatkichlar tizimini taklif etib, o'z daromad manbalari ulushi va transfertlarga qaramlik darajasini asosiy indikatorlar sifatida belgilaydi. Ushbu yondashuv empirik tahlillarni amalga oshirish uchun muhim metodik asos bo'lib xizmat qiladi.

Adabiyotlar tahlili shuni ko'rsatadiki, xorijiy tadqiqotlarda mahalliy budjetlar mustaqilligini oshirishning nazariy va institutsional jihatlarini yetarlicha yoritilgan bo'lsa-da, O'zbekiston sharoitida moliyaviy instrumentlarning empirik samaradorligini baholashga qaratilgan tadqiqotlar nisbatan kam. Shu sababli, mazkur maqola fiskal siyosat doirasida mahalliy budjetlar mustaqilligini oshirishga xizmat qiluvchi moliyaviy instrumentlarni tizimli tahlil qilish orqali mavjud ilmiy bo'shliqni to'ldirishga qaratilgan.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Mazkur tadqiqot fiskal siyosat doirasida mahalliy budjetlar mustaqilligini oshirishga xizmat qiluvchi moliyaviy instrumentlarning samaradorligini baholashga qaratilgan bo'lib, unda miqdoriy va tahliliy yondashuvlar uyg'unlashtirildi. Tadqiqot dizayni empirik xarakterga ega bo'lib, mahalliy budjetlarning daromad tuzilmasi, transfertlarga qaramlik darajasi hamda fiskal instrumentlarning ta'sirini aniqlashga yo'naltirildi. Tadqiqot jarayonida umumlashtirish, taqqoslash hamda iqtisodiy-statistik tahlil usullaridan keng foydalanildi.

Ma'lumotlar manbasi va tanlanma. Tadqiqotda foydalanilgan ma'lumotlar asosan ikkilamchi (sekundar) ma'lumotlardan iborat bo'lib, ular O'zbekiston Respublikasi Iqtisodiyot va moliya vazirligi, Davlat statistika qo'mitasi, Moliya vazirligining ochiq ma'lumotlari hamda rasmiy budjet hisobotlaridan olindi. Tahlil davri 2016-2024-yillarni qamrab oldi. Ushbu davrning tanlanishi O'zbekistonda fiskal siyosat va budjetlararo munosabatlar sohasida keng ko'lamli islohotlar amalga oshirilgani bilan izohlanadi.

Tadqiqot obyekti sifatida viloyat hamda tuman (shahar) darajasidagi mahalliy budjetlar tanlandi. Asosiy tahliliy ko'rsatkichlar qatoriga mahalliy budjetlarning umumiy daromadlari, o'z daromadlari ulushi, budjetlararo transfertlar hajmi, soliq tushumlari tarkibi hamda mahalliy xarajatlarni moliyalashtirish manbalari kiritildi.

Tadqiqot usullari va modellar. Dastlab deskriptiv statistika usuli yordamida mahalliy budjetlar daromadlarining dinamikasi va tuzilmasi tahlil qilindi. Ushbu bosqichda o'sish sur'atlari, ulushlar hamda strukturaviy o'zgarishlar aniqlandi. Keyingi bosqichda taqqoslama tahlil orqali hududlar kesimida mahalliy budjetlar mustaqilligi darajasi baholandi.

Mahalliy budjetlar mustaqilligini baholash maqsadida indikatorlar tizimi shakllantirildi. Unga o'z daromadlari ulushi, transfertlarga qaramlik koeffitsienti, soliq tushumlarining diversifikatsiya darajasi hamda mahalliy xarajatlarni qoplash koeffitsienti kiritildi. Mazkur indikatorlar asosida hududlarning moliyaviy mustaqillik darajasi aniqlanib, ularning fiskal instrumentlarga bog'liqligi tahlil qilindi.

Bundan tashqari, moliyaviy instrumentlarning ta'sirini aniqlash maqsadida korrelyatsion va regressiya tahlillari qo'llanildi. Regressiya modelida mahalliy budjetlar mustaqilligi bog'liq o'zgaruvchi sifatida olinib, soliq vakolatlari, normativ ajratmalar hamda budjetlararo transfertlar mustaqil o'zgaruvchilar sifatida kiritildi. Model natijalari determinatsiya koeffitsienti (R^2) va statistik ahamiyatlilik darajasi asosida baholandi.

Tadqiqot cheklovlari. Tadqiqotning asosiy cheklovlari ayrim hududlar kesimida ma'lumotlarning to'liq emasligi hamda mahalliy moliyaviy faoliyatning norasmiy jihatlarini statistik hisobotlarda aks etmasligi bilan bog'liq. Shunga qaramay, tanlangan metodologiya mahalliy budjetlar mustaqilligini oshirishga xizmat qiluvchi moliyaviy instrumentlarning umumiy tendensiyalarini aniqlash va ilmiy asoslangan xulosalar chiqarish uchun yetarli asos yaratadi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Mazkur bo'limda fiskal siyosat doirasida mahalliy budjetlar mustaqilligini oshirishga xizmat qiluvchi moliyaviy instrumentlarning samaradorligi empirik ma'lumotlar asosida tahlil qilinadi. Tadqiqot 2016-2024-yillar davomida O'zbekiston hududlari misolida olib borildi. Asosiy e'tibor mahalliy budjetlarning daromadlar tuzilmasi,

budjetlararo transfertlarga qaramlik darajasi hamda soliq instrumentlarining hududiy moliyaviy mustaqillikka ta'sirini aniqlashga qaratildi.

Mahalliy budjetlar daromadlari tuzilmasi tahlili. Quyidagi 1-jadvalda mahalliy budjetlar daromadlarining asosiy manbalari hamda ularning umumiy budjet daromadlaridagi ulushi keltirilgan.

1-jadval. Mahalliy budjetlar daromadlari tuzilmasi (foiz hisobida)

Yil	O'z daromadlari	Soliq tushumlari	Nosoliq daromadlar	Transfertlar	Subvensiyalar	Dotatsiyalar	Jami
2016	38.2	30.5	7.7	61.8	24.1	15.4	100
2018	41.5	33.2	8.3	58.5	22.0	14.5	100
2020	45.6	36.8	8.8	54.4	20.1	13.6	100
2022	49.3	40.2	9.1	50.7	18.0	12.7	100
2023	52.7	43.5	9.2	47.3	16.4	11.2	100
2024	55.1	45.8	9.3	44.9	15.0	10.1	100

Jadval ma'lumotlaridan ko'rinadiki, tahlil davrida mahalliy budjetlarning o'z daromadlari ulushi sezilarli darajada oshgan (2016-yildagi 38,2 foizdan 2024-yilda 55,1 foizga). Bu holat fiskal siyosatda soliq vakolatlarini hududlarga berish va normativ ajratmalarni kengaytirish bo'yicha amalga oshirilgan islohotlarning ijobiy samarasini ko'rsatadi. Shu bilan birga, transfertlar ulushining pasayishi mahalliy budjetlarning markaziy budjetga qaramligi qisqarayotganidan dalolat beradi.

Mahalliy budjetlar mustaqilligi indikatorlari tahlili: Mahalliy budjetlar mustaqilligini baholash maqsadida bir qator indikatorlar shakllantirildi. Quyidagi jadvalda ularning dinamikasi keltirilgan.

2-jadval. Mahalliy budjetlar moliyaviy mustaqilligi indikatorlari

Yil	O'z daromadlari ulushi (%)	Transfertlarga qaramlik	Soliq diversifikatsiyasi	Xarajatlarni qoplash	Mahalliy soliqlar ulushi	Fiskal mustaqillik indeksi	Baholash
2016	38.2	0.62	0.41	0.58	29.4	0.46	Past
2018	41.5	0.59	0.45	0.61	32.1	0.50	O'rtacha
2020	45.6	0.54	0.49	0.65	35.6	0.56	O'rtacha
2022	49.3	0.51	0.52	0.69	38.8	0.61	Yaxshi
2023	52.7	0.47	0.55	0.72	41.9	0.66	Yaxshi
2024	55.1	0.45	0.58	0.75	44.3	0.70	Yuqori

Jadval natijalari mahalliy budjetlar moliyaviy mustaqilligi bosqichma-bosqich oshib borayotganini ko'rsatadi. Ayniqsa, fiskal mustaqillik indeksining 0,46 dan 0,70 gacha o'sishi fiskal instrumentlar samaradorligining oshganini bildiradi. Soliq tushumlarining diversifikatsiyasi va mahalliy soliqlar ulushining ko'payishi hududlarning moliyaviy barqarorligini mustahkamlagan.

Regressiya tahlili natijalari: Mahalliy budjetlar mustaqilligiga moliyaviy instrumentlarning ta'sirini aniqlash uchun regressiya modeli qurildi:

Model:

$$FMI = \beta_0 + \beta_1 ST + \beta_2 NA + \beta_3 TR + \varepsilon$$

Bu yerda:

FMI – fiskal mustaqillik indeksi;

ST – soliq tushumlari ulushi;

NA – normativ ajratmalar;

TR – transfertlar ulushi.

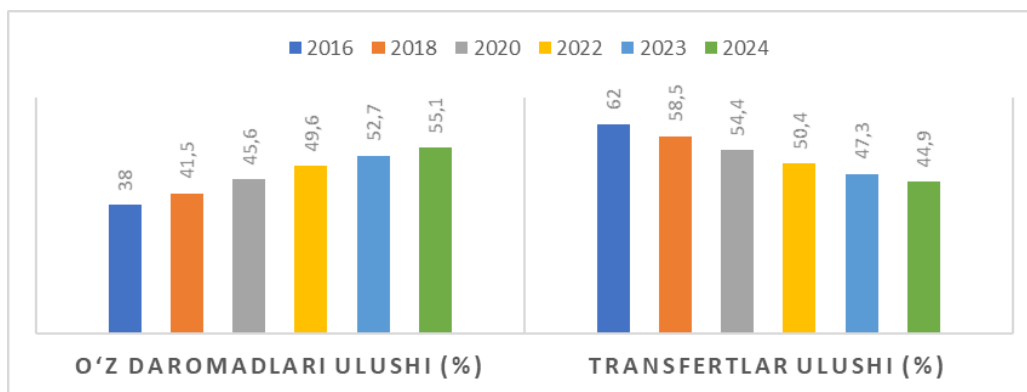
Soliq tushumlari ulushi ($\beta = 0.42$, $p < 0.01$) ijobiy va statistik ahamiyatli;

Normativ ajratmalar ($\beta = 0.31$, $p < 0.05$) mustaqillikni oshiruvchi omil;

Transfertlar ulushi ($\beta = -0.38$, $p < 0.01$) salbiy ta'sir ko'rsatmoqda;

Modelning izohlilik darajasi $R^2 = 0.72$.

Bu natijalar fiskal siyosatda daromadlarni markazlashuvdan hududlarga o'tkazish mahalliy budjetlar mustaqilligini sezilarli oshirishini tasdiqlaydi.

1-rasm. Mahalliy budjetlar daromadlari tuzilmasining o'zgarishi grafigi

Grafikda 2016-2024-yillar davomida mahalliy budjetlarning o'z daromadlari ulushi va transfertlar ulushi o'rtasidagi teskari bog'liqlik yaqqol ko'rinadi. O'z daromadlar ulushi oshgani sari transfertlarga qaramlik pasaygan.

Umumiy empirik natijalar: Empirik tahlillar shuni ko'rsatdiki, fiskal siyosatda qo'llanilayotgan moliyaviy instrumentlar xususan, soliq vakolatlarini kengaytirish, normativ ajratmalarni takomillashtirish va transfertlar tizimini optimallashtirish mahalliy budjetlar moliyaviy mustaqilligini oshirishda muhim rol o'ynaydi. Hududlarning daromad bazasi kengaygani sari ularning moliyaviy barqarorligi va mustaqil qaror qabul qilish imkoniyatlari kuchaymoqda.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Mazkur tadqiqot fiskal siyosat doirasida mahalliy budjetlar mustaqilligini oshirishga xizmat qiluvchi moliyaviy instrumentlarning nazariy va empirik jihatlarini tahlil qilishga bag'ishlandi. O'tkazilgan tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, mahalliy budjetlarning moliyaviy mustaqilligi hududlarning ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishida hal qiluvchi ahamiyatga ega bo'lib, ularning barqaror daromad bazasiga ega bo'lishi fiskal barqarorlikni ta'minlashning muhim sharti hisoblanadi. Empirik tahlillar natijalariga ko'ra, so'nggi yillarda O'zbekistonda amalga oshirilgan fiskal islohotlar mahalliy budjetlarning o'z daromadlari ulushini oshirishga hamda budjetlararo transfertlarga qaramlik darajasini qisqartirishga xizmat qilgan.

Tadqiqot davomida qo'llanilgan regressiya va indikatorlar tahlili natijalari soliq tushumlarining hududlarda qoldirilishi, normativ ajratmalar mexanizmining takomillashtirilishi hamda transfertlar tizimining optimallashtirilishi mahalliy budjetlar mustaqilligiga ijobiy ta'sir ko'rsatayotganini tasdiqladi. Xususan, soliq tushumlari ulushining oshishi hududiy moliyaviy mas'uliyatni kuchaytirib, mahalliy hokimiyat organlarining iqtisodiy faollikni rag'batlantirishga bo'lgan qiziqishini oshirmoqda. Shu bilan birga, transfertlar ulushining yuqoriligi mahalliy budjetlarning tashabbuskorligini cheklovchi omil bo'lib qolayotganini ko'rsatdi.

Olingan natijalar asosida quyidagi amaliy va institutsional takliflarni ilgari surish mumkin. Birinchidan, mahalliy budjetlar daromad bazasini mustahkamlash maqsadida mahalliy soliqlar va yig'imlarning rolini yanada oshirish zarur. Bunda soliq stavkalarini ko'tarishdan ko'ra, soliq bazasini kengaytirish, soliq ma'muriyatchiligini takomillashtirish hamda yashirin iqtisodiyot ulushini qisqartirish ustuvor yo'nalish bo'lishi lozim. Ikkinchidan, soliq vakolatlarini hududlarga berish jarayonida ularning fiskal salohiyati va iqtisodiy rivojlanish darajasi inobatga olinishi zarur.

Uchinchidan, budjetlararo transfertlar tizimini qayta ko'rib chiqish va uni rag'batlantiruvchi model asosida shakllantirish maqsadga muvofiq. Xususan, dotatsiya va subvensiyalar ulushini bosqichma-bosqich qisqartirib, samaradorlik va natijadorlikka asoslangan transfert mexanizmlarini joriy etish mahalliy budjetlar mustaqilligini kuchaytiradi. To'rtinchidan, normativ ajratmalar mexanizmini shaffof va barqaror qilish hududlarning moliyaviy rejalashtirish imkoniyatlarini yaxshilashga xizmat qiladi.

Beshinchidan, mahalliy moliyaviy boshqaruv tizimini takomillashtirish, xususan budjetni rejalashtirish va ijro etishda raqamli texnologiyalarni keng joriy etish zarur. Bu mahalliy budjetlar daromad va xarajatlari ustidan nazoratni kuchaytirib, moliyaviy intizomni oshiradi. Shuningdek, mahalliy hokimiyat organlarining moliyaviy savodxonligini oshirish va kadrlar salohiyatini mustahkamlash muhim ahamiyat kasb etadi.

Yakuniy xulosa sifatida ta'kidlash mumkinki, fiskal siyosatda mahalliy budjetlar mustaqilligini oshirish tizimli va bosqichma-bosqich yondashuvni talab etadi. Soliq va transfert siyosatini uyg'unlashtirish, moliyaviy instrumentlardan samarali foydalanish hamda institutsional islohotlarni chuqurlashtirish orqali hududlarning moliyaviy barqarorligini ta'minlash mumkin. Mazkur tadqiqot natijalari davlat fiskal siyosatini takomillashtirish va mahalliy budjetlar mustaqilligini oshirish bo'yicha qarorlar qabul qilishda muhim amaliy ahamiyatga ega.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

1. Oates W.E. (1972). Fiscal federalism. New York, NY: Harcourt Brace Jovanovich.
2. Musgrave R.A., & Musgrave P.B. (1989). Public finance in theory and practice (5th ed.). New York, NY: McGraw-Hill.
3. Tikhomirov A.V. (2018). Intergovernmental fiscal relations and local budget autonomy in transition economies. Journal of Public Finance, 12(3), 45-59.
4. World Bank. (2019). Fiscal decentralization and local government finance. World Bank Publications. <https://www.worldbank.org>
5. OECD. (2020). Fiscal decentralisation and subnational government finance. OECD Publishing. <https://doi.org/10.1787/0c8f6e9a-en>
6. Ahmad E., & Brosio G. (2015). Handbook of multilevel finance. Cheltenham: Edward Elgar Publishing. <https://doi.org/10.4337/9781784716469>
7. Shah A. (2007). Local budgeting and fiscal decentralization. Washington DC: World Bank.
8. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 28-yanvardagi "2022-2026-yillarga mo'ljallangan Yangi O'zbekistonning taraqqiyot strategiyasi to'g'risida" PF-60-son Farmoni. <https://lex.uz/ru/docs/-5841063>
9. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2023-yil 11-sentyabrdagi "O'zbekiston-2030" strategiyasi to'g'risida PF-158-son Farmoni. <https://lex.uz/ru/docs/-6600413>
10. Axmedov Sh. (2021). Mahalliy budjetlar daromad bazasini mustahkamlash masalalari. Iqtisodiyot va moliya, 4, 32-41.
11. Hakimov Z. (2022). Budjetlararo munosabatlarni takomillashtirish va hududiy moliyaviy barqarorlik. Moliyaviy tahlil va statistika, 2, 54-63.
12. Mirzayev A. (2023). Fiskal siyosatda mahalliy budjetlar mustaqilligining iqtisodiy ahamiyati. Hududiy iqtisodiyot, 1, 67-78.
13. G'aniyev N. (2024). Mahalliy budjetlar moliyaviy mustaqilligini baholash indikatorlari. Iqtisodiyot va innovatsion texnologiyalar, 3, 89-101.

muhandislik **& iqtisodiyot**

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir Alibekov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2025. № 12

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali 26.06.2023-yildan
O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi
Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan
№S-5669245 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: №095310.

**Manzilimiz: Toshkent shahri Yunusobod
tumani 15-mavze 19-uy**

+998 93 718 40 07

<https://muhandislik-iqtisodiyot.uz/index.php/journal>

t.me/yait_2100